

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Grete Bakken Hoem
Kommunal- og samordningsstab

Innvalgstelefon
73 19 91 55

Vår dato
25.10.2013
Deres dato
03.09.2013

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2013/6863-421.0
Deres ref.

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Uttalelse - ny statlig planbestemmelse for lokalisering av kjøpesentre og handel

Forslag til *statlig planbestemmelse for lokalisering av kjøpesentre og handel* er utarbeidet og sendt på høring av regjeringen Stoltenberg 2. Planbestemmelsen skal imidlertid forelegges Regjeringen Solberg til vedtak, og ut fra foreløpige signaler antar Fylkesmannen at dette kan få betydning for utformingen av planbestemmelsen. Fylkesmannen uttaler seg imidlertid til forslaget slik det foreligger.

Fylkesmannen har ingen merknad til formålsparagrafen §1 i bestemmelsen.

I den gjeldende kjøpesenterbestemmelsen er det framhevet at regional plan skal være redskapet for å avklare retningslinjer for lokalisering av kjøpesenter/handel. Dersom slik plan ikke finnes, kan fylkesmannen gi samtykke til etablering. – I det nye forslaget synes dette å være snudd på hodet ved at hovedregelen oppfattes å være at etablering av handelsvirksomhet over 3000 m² ikke er tillatt uten fylkesmannens samtykke. Så presiseres det at dette forbudet ikke gjelder i by- og tettstedssentrum slik de er avgrenset i kommuneplan eller regional plan. Her synes det som særlig kravet til politisk planavklaring på regionalt nivå reduseres. Det er viktig å vurdere om dette gir et utilsiktet signal om mer makt og innflytelse til fylkesmannen.

I de senere år opplever vi at aksepten generelt har økt for at kjøpesentre må etableres i by- og tettstedssentra dersom vi skal oppnå levedyktige sentrum og minimalisere transportbehovet. Nytt forslag til bestemmelse har samme hensikt, og definerer noen unntak fra denne bestemmelsen som i hovedsak gjør bestemmelsen enklere å håndheve. Dette er positivt.

• Jordvern og klima

Av de nye bestemmelsenes § 3 framgår at forbudet ikke gjelder handelsvirksomhet for plasskrevende varer dersom disse lokaliseres i tilknytning til sentrum, eller innenfor etablerte områder for handel som ikke ligger i tilknytning til sentrum. – I vårt fylke vil en lokalisering inntil det definerte sentrum i mange tilfeller være LNF-områder, og den beste dyrka marka finner vi nettopp tett opp mot mange byer og tettsteder. Ut fra jordlovens formål om vern av jordsmonnet som produksjonsfaktor samt presiseringen i planbestemmelsens § 1 om at etablering på dyrket mark bør unngås, anses derfor denne formuleringen å være uheldig. Unntaksbestemmelsen for plasskrevende varer kan på denne måten åpne for en målkonflikt som bør kunne unngås ved å ta inn en henvisning til presiseringen i § 1, evt til at denne typen målkonflikter skal søkes løst i politiske planprosesser på regionalt nivå.

- **Konklusjon**

Bestemmelsene om forbud mot etablering av kjøpesenter og handel utenfor by- og tettstedssentrum er positiv med tanke på å styrke eksisterende by- og tettstedssentra, effektiv arealbruk, herunder ivareta jordvern og andre grønne interesser, samt tilrettelegging for miljø- og helsefremmende transportvalg.

I det videre arbeidet med planbestemmelsen bør det etter Fylkesmannens syn, framheves at hovedregelen ved etablering av handel skal være at sentrumsområder skal avgrenses gjennom regional/kommunal plan. Dette vil være en arena for politiske avveininger og vurderinger ut fra regionale/lokale forhold. Er beslutningsgrunnlaget i slike saker mangelfulle og i strid med nasjonal politikk, jf. § 1 i denne bestemmelsen, kan dette være grunnlag for innsigelse/innvending fra fylkesmannen. Det vises for øvrig til pkt. 4.6 i *statlige planretningslinjer for samordnet bolig, areal og transportplanlegging* der det framgår at etablering av handelsvirksomhet m.v. skal lokaliseres i samsvar med regional plan.

Det vises til vår uttalelse til *statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal og transportplanlegging* for nærmere utdyping av landbrukets betydning i Sør-Trøndelag og betydningen av at vektingen mellom ulike verdier i arealplanleggingen som f.eks jordvern og økt transport, søkes løst i politiske planprosesser på regionalt nivå. Det er da avgjørende at fylkeskommunene har oppdaterte planer som gir entydige signaler til kommunal planlegging.

Med hilsen

Jørn Krog
fylkemann

Alf-Petter Tenfjord (e.f.)
direktør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi:
Sør-Trøndelag fylkeskommune PB 2350 Sluppen 7004 TRONDHEIM